



Regelink
Ecologie & Landschap

Potentie-inschatting vleermuizen

Hoge Valksedijk 36 te Lunteren

In het kader van de Flora- en faunawet





Colofon

Tekst en samenstelling	M.W. van den Hoorn
Foto's	K. van Bochove
In opdracht van	Nieuwland Advies
Naam opdrachtgever	G. Jansen
Rapportnummer	RA10295-02
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	14 december 2010
Aantal pagina's	32
Collegiale toets	J.R. Regelink
Wijze van citeren	van den Hoorn, M.W. , 2010. Potentie-inschatting vleermuizen Hoge Valksedijk 36 te Lunteren. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA10295-02, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.



Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5
6261 NE Mheer
085-7737676
info@regelink.net
www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus en Samenwerkingsverband Ecologie



Inhoudsopgave

1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Doel	7
1.3 Leeswijzer	7
2 Flora- en faunawet	9
2.1 Verbodsbepalingen	9
2.2 Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)	9
2.3 Gedragscodes	11
3 Werkwijze	13
4 Omschrijving plangebied	15
5 Resultaten	17
6 Ingreep	19
7 Toetsing aan de Flora- en faunawet	21
8 Conclusies en aanbevelingen	23
8.1 Samenvatting	23
9 Literatuur	25
Bijlage 1 Fotoimpressie plangebied	27
Bijlage 2 Jaarrond beschermde vogels	29
Bijlage 3 Herinrichtingsschets	31



1 Inleiding



1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om in het plangebied Hoge Valksedijk 36 te Lunteren oude schuren te slopen en het terrein herin te richten.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht vóór de ingreep onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna. Om dergelijk soortgericht veldonderzoek goed te kunnen plannen en uitvoeren is het noodzakelijk te weten welke flora en fauna potentieel voorkomen in het plangebied.

1.2 Doel

Door middel van deze potentie-inschatting vleermuizen worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke soorten vleermuizen komen potentieel voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kunnen de potentieel aanwezige vleermuizen ondervinden van de ingreep?
- Is, gelet op de mogelijke negatieve effecten, het uitvoeren van de sloop een overtreding van de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het toetsingskader, de Flora- en faunawet, toegelicht. In hoofdstuk 3 worden werkwijze en inspanning beschreven, terwijl in hoofdstuk 4 een beschrijving van het plangebied volgt. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de potentie-inschatting gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 6 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de potentiële vleermuisfauna en getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 7). In hoofdstuk 8 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen. Tevens is een literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 9).



2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dieren en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

2.1 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11


Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

2.2 Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.



De AmvB verdeelt alle beschermde soorten (met uitzondering van vogels) in drie groepen. De algemeen voorkomende beschermde soorten staan in Tabel 1, de overige beschermde soorten in Tabel 2, en de strikt beschermde soorten in Tabel 3. Voor vogelsoorten geldt een andere regeling.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er is een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Toetsingscriteria daarbij zijn of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Enkel bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets:

Er is geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit;

De geplande activiteit doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;

Er moet sprake zijn van een in of bij de wet genoemd belang;

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang:

dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;

de bescherming van flora en fauna;

de openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen, het gaat hier om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- Jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan enkel verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

2.3 Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Bij onderhavige activiteit is de gedragscode van Bouwend Nederland¹ het meest toepasselijk.

Voor meer informatie over de toepassing van de Flora- en faunawet in relatie tot gedragscodes: zie de brochure van het ministerie van LNV: Buiten aan werk².

¹http://www.minInv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=36944 [datum: 14-12-2010]
²http://www.minInv.nl/cdlpub/servlet/CDLServlet?p_file_id=14765 [datum: 14-12-2010]



3 Werkwijze

De volgende methoden zijn bij het onderzoek gebruikt:

1. Op 20-10-2010 werd plangebied Hoge Valksedijk 36 te Lunteren door K. van Bochove bezocht. Daarbij zijn de in het plangebied aanwezige ruimtelijke structuren en habitats geïnventariseerd. Tevens zijn van de aanwezige gebouwen alle toegankelijke ruimtes geïnspecteerd.
2. Door middel van literatuuronderzoek is gekeken welke vleermuizen in de ruime omgeving van het plangebied recentelijk zijn waargenomen. Daarbij is gebruik gemaakt van de meest recente verspreidingsatlassen en van de literatuurlijst op www.zoogdiervereniging.nl. Voorts is gezocht naar onderzoeksrapporten via Google.
3. Aan de hand van het veldbezoek en de geraadpleegde literatuur is op basis van expert judgement een inschatting gemaakt over welke vleermuizen en bijbehorende functies potentieel in het plangebied zouden kunnen voorkomen.
4. In samenspraak met de opdrachtgever is de ingreep in kaart gebracht en omschreven.
5. Op basis van de beschreven ingreep is een inschatting gemaakt of een negatief effect op de potentieel aanwezige soorten en functies redelijkerwijs te verwachten is.
6. Uiteindelijk zijn de mogelijke negatieve effecten getoetst aan de Flora- en faunawet.

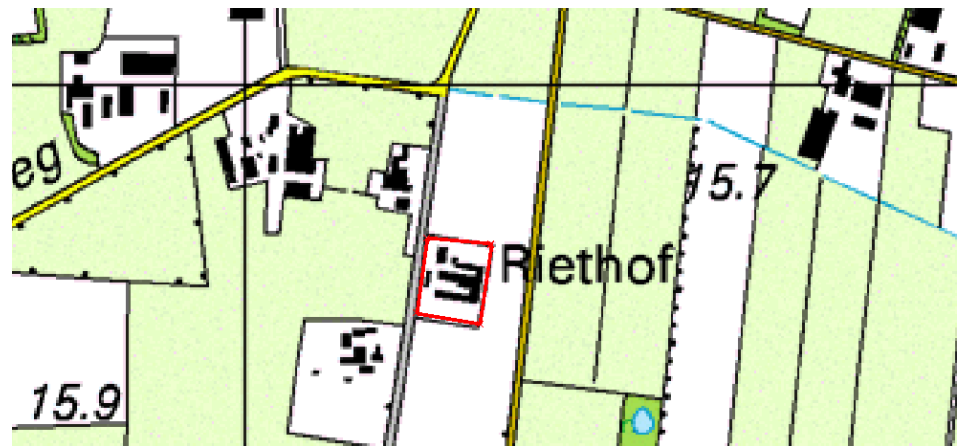


4 Omschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Hoge Valksedijk 36 te Lunteren in de provincie Gelderland. In afbeelding 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Binnen het plangebied zijn de volgende habitats aanwezig (zie ook Bijlage 1):

- woonhuis met dakpannen, gevels zonder spouw en met schoorsteen
- enkelsteens gebouwen
- open houten loods



Afbeelding 1: De begrenzing van het plangebied is in rood weergegeven.



5 Resultaten

Op basis van de aanwezige habitats is een inschatting gemaakt welke vleermuizen er mogelijk in het plangebied voorkomen.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor een aantal vleermuissoorten. Gezien het geringe oppervlak van het gebied is de kans klein dat het een essentieel foerageergebied betreft. Lijnvormige elementen zijn niet aanwezig, waarmee vliegroutes van vleermuizen kunnen worden uitgesloten. Het woonhuis heeft geen spouwmuur en alleen de schoorsteen en de ruimte onder de dakpannen dienen mogelijk als rust-/en verblijfplaats voor vleermuizen. De overige gebouwen zijn ongeschikt als rust-/en verblijfplaats voor vleermuizen. In Tabel 1 is weergegeven welke combinatie van soortfuncties mogelijk voorkomt.

Tabel 1. De potentieel voorkomende vleermuissoorten en functies.

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
gewone dwergvleermuis	X	X	X	X		X
gewone grootoorvleermuis	X	X	X	X		X
laatvlieger	X	X	X	X		X
rosse vleermuis						X
ruige dwergvleermuis						X



6 Ingreep

De ingreep bestaat uit het slopen van schuren en herinrichting van het terrein met natuur- en landschapselementen.



7 Toetsing aan de Flora- en faunawet

Op basis van de resultaten van deze potentie-inschatting en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Flora- en faunawet uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist is.

Uit de resultaten blijkt dat enkele vleermuissoorten binnen het plangebied kunnen voorkomen. Uit de toetsing blijkt dat geen vaste verblijfplaatsen en/of rustplaatsen verloren gaan; het woonhuis (monumentaal pand) blijft in de huidige toestand bestaan. Vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen zijn beschermd middels artikel 11 van de Flora- en faunawet. In tabel 2 is weergegeven op welke potentieel voorkomende combinatie van soortfuncties mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn.

Tabel 2. De potentieel voorkomende vleermuissoorten en functies.

	Zomer verblijfplaats	Kraam verblijfplaats	Paar verblijfplaats	Winter verblijfplaats	Vliegroute	Foeragegebied
gewone dwergvleermuis	X	X	X	X		X
gewone grootoorvleermuis	X	X	X	X		X
laatvlieger	X	X	X	X		X
rosse vleermuis						X
ruige dwergvleermuis						X
	X	Komt potentieel voor				
		Geen negatief effect te verwachten				
		Negatief effect niet uitgesloten				



8 Conclusies en aanbevelingen

Omdat alleen de schuren worden gesloopt en de woning behouden blijft is de kans dat er rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen verloren gaan redelijkerwijs uitgesloten. Een aanvullend onderzoek is dan ook niet nodig.

8.1 Samenvatting

In algemene zin kan redelijkerwijs worden gesteld dat op basis van de mogelijke effecten de uitvoering van de ingreep niet door de Flora- en faunawet zal worden verhinderd. Er is geen aanvullend onderzoek nodig.



9 Literatuur

Broekhuizen, S. (et al.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Utrecht: K.N.N.V.

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil. 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Rapport, Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. K.N.N.V. Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van LNV. 2005 (herzien 2009). Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [http://www.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,1640321&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_file_id=14765 (14-12-2010)].

Regelink, J.R. & T. Bosch, 2007. Grote bosmuis in Winterswijk. Zoogdier 18 (3):



Bijlage 1 Fotoimpressie plangebied



Afbeelding 2: Detailopname schoorsteen.



Afbeelding 3: Woonhuis met schoorsteen.



Afbeelding 4: Enkelsteensschuren en open houten overkapping.



Afbeelding 5: Interieur schuur.



Bijlage 2 Jaarrond beschermde vogels

Het Ministerie van LNV heeft in augustus 2009 de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn aangepast. Met ingang van 26 augustus 2009 geldt een jaarronde bescherming van nestplaatsen van:

- Boomvalk (*Falco subbuteo*)
- Buizerd (*Buteo buteo*)
- Gierzwaluw (*Apus apus*)
- Grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*)
- Havik (*Accipiter gentilis*)
- Huismus (*Passer domesticus*)
- Kerkuil (*Tyto alba*)
- Oehoe (*Bubo bubo*)
- Ooievaar (*Ciconia ciconia*)
- Ransuil (*Asio otus*)
- Roek (*Corvus frugilegus*)
- Slechtvalk (*Falco peregrinus*)
- Sperwer (*Accipiter nisus*)
- Steenuil (*Athene noctua*)
- Wespandief (*Pernis apivorus*)
- Zwarte wouw (*Milvus migrans*).

Meer informatie over deze lijst en de bescherming van nestplaatsen van vogels door de Flora- en faunawet is te vinden op de website van het LNV-Loket: http://www.hetInvloket.nl/portal/page?_pageid=122,1780644&_dad=portal&_schema=portal (laatste raadpleging 1-2-2010).



Bijlage 3 Herinrichtingsschets

Landschap: Jonge broekontginningen-
landschap
 Relatief grootstailig, rationale rechtthoekige
 verkaveling, sloten en perceelgrenzen met
 eiken-wilgenstingels, entvete broekbossen

Kennertken:




functieverandering Hoge Valksedijk 36 Lunteren

fase: schetsontwerp
 locatie: Hoge Valksedijk 36, Lunteren
 schaal: 1:1000
 papierformaat: A3
 projectcode: 0451 UVF
 datum: 28 april 2010

Mieuwland
 telefoon: +31 (0)31 467 246
 email: info@mieuwland.nl
 web: www.mieuwland.nl

